

Een oplossing voor al het gelieg

Omdat mijn vader verlost wilde worden van de eindeloze beschuldigen van broertje-zus dat broertje-zo met de punt van een mes uit de gleuf van het op de kop gehouden spaarvarken van zusje-zus ofzo een gulden had vrij gekregen, en omdat hij ook het geruzie over het toevallig kapot vallen van zo'n spaarvarken niet meer wilde aanhoren, noch het gekrakeel vanwege het geheimzinnig verdwijnen van een onder een matras verstopt kwartje of een uit een schooltas gepikte stuiver, kwam hij op een keer thuis met een in papier verpakt voorwerp dat de vorm had van een langwerpige, iets te groot uitgevallen koektrommel.

Met een gewichtig gezicht zette hij het ding op tafel, scheurde het papier eraf en onthulde daarmee een metalen kistje met een deksel en een slotje. Hij deed een stap achteruit, zei 'voilà' en spreidde zijn handen alsof met het onthullen van het kistje aan alle problemen in het leven nu echt een eind gekomen was.

Omdat wij niet de reactie vertoonden die hij verwachtte, maar hem ongeïnteresseerd en dommig bleven aanstaren, verklaarde hij zich nader: 'Dit is de oplossing voor al jullie gelieg en oneerlijkheid.' Door die opmerking daalde onze belangstelling nog verder onder nul. Bovendien: hoe kon dat metalen ding gelieg en oneerlijkheid voorkomen?

Van binnen was het kistje door tussenschotjes verdeeld in zeven achter elkaar liggende vakjes van gelijke grootte. Corresponderend daarmee zaten in de deksel zeven spaargleuven: één boven elk vakje. Naast elke gleuf stond in goudkleurige letters een woord dat aangaf voor welk doel in het betreffende vakje gespaard moest worden. 'Een spaarpot voor de oudste zeven,' zei

vader. Waar de man zich al niet druk over maakte. Dat er wel eens geld van eigenaar wisselde, was toch geen reden om je zo'n officiële spaarpot aan te schaffen? Zonde van de poen!

Hij sloot de doos, gooide een kwartje in de eerste gleuf met het goudletterige woord *kleding*, wees op mijn oudste broer en zei: 'Dit is jouw spaarpot: *kleding*.'

We hoorden de munt op het metaal neerkomen.

'Dank u,' zei mijn broer.'

'Nee, dit is maar een voorbeeld.'

Vader opende de spaarpot, pakte het kwartje uit het eerste vakje, sloot de deksel en wierp de munt door gleuf twee, die de woorden *gas/licht* droeg. Hetzelfde geluid.

'Jij spaart in *gas/licht*,' zei hij tegen mijn zus.

Ik, als nummer drie in het gezin, kreeg *brandstof*. Nummer vier kreeg *huishoud. art.*, nummer vijf *verzekering*, nummer zes *vakantie* en nummer zeven *diversen*. Dat er voor de allerjongsten geen vakjes over waren, vonden wij geen probleem: voor recht op een spaarpot moest je natuurlijk wel tot tien kunnen tellen.

Vader deed de doos op slot en stak tevreden de sleutel in zijn zak. Om hem te plezieren stopte iedereen in zijn eigen gleuf wat hij aan spaargeld kwijt wilde, beseffend hoe onhandig het was om – telkens wanneer je een duppie nodig had – te moeten wachten tot de veelal uithuizige bankdirecteur thuis was, zijn stemming te moeten peilen en als die gunstig uitviel te moeten vragen of hij misschien na het eten, of na het lezen van de krant, als het niet teveel gevraagd was, even heel misschien tijd had om... En natuurlijk zou hij dan uitroepen: 'Alleen voor een dubbeltje?'

Want voor hem telde slechts de rust die hij zich met de aanschaf van de spaarpot meende te hebben gekocht. Hij was er rotsvast van overtuigd dat wij ons voelden als miljonairs bij een betrouwbare bank. Een bank, die vanwege dat slot niet te be-roven was en dus ook op een gewone, voor iedereen zichtbare plaats gezet kon worden. Op de schoorsteen? Het dressoir? De piano? Het dressoir!

De bank verstreekte geen rente, maar verrijkte ons wel met nieuwe namen. Toen Gas/Licht 's avonds een wind liet, merkte Verzekering op dat Gas/Licht eigenlijk Gasstank had moeten

heten en toen Huishoud.art. vroeg wat dat art. achter zijn naam betekende, stelde Brandstof een tegenvraag, afkomstig uit het spelletje *Pim Pam Pet*: ‘Huishoudelijk artikel met een s?’ Huishoud.art. dacht even na en antwoordde toen: ‘Sjupan.’ Honend lachten Kleding, Brandstof en Gas/Licht hem uit.

Er was dan geen kwestie van winstbejag, omkoopschandalen of topbonussen, niettemin bleek – net als in het echte leven – ook onze bank onbetrouwbaar. Bij de eerste plechtige ontsluiting van de kluisjes door de directeur zat vakje 1, *kleding*, bomvol en waren de vakjes 2 tot en met 7 gapend leeg.

Mijn oudste broer loste het raadsel vrijwel meteen op. Hij vroeg het sleuteltje, deed de deksel weer op slot, keerde de bank onderste boven en hield hem scheef als een wip. We hoorden alle munten naar het laatste vakje *diversen*, schuiven. Bij wap schoven ze weer terug naar *kleding*.

De ruzie die oplaaide bij het opeisen van de nergens geregistreerde eigendommen, zal ik niet beschrijven, noch de verdachtmakingen aan het adres van mijn oudste broer, die toch wel erg snel had geweten waar het lek in de bank zat.

De spaardoos verhuisde van het dressoir naar het vochtige gootsteenkastje waar hij als schoenpoetsdoos zijn tijd uitzat.